

jávitása és alkalmazása. A drámai formával, a bábjátékos technikákkal, a táncot felépítő technikai elemekkel való improvizáció. A tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és tapasztalataik beépítésére művészeti tevékenységükbe, a különböző színházi formák kulturális tradícióinak tanulmányozására, az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerésére. A tanulók drámával és a különböző színházi formákkal kapcsolatos fogalmi készletek, aktív szókincsének bővítésére.

Belépő tevékenységek

Különböző technikákat tartalmazó összetett improvizációk mozgásban, táncban.

Epikus alapanyag drámává szerkesztése a tanulói csoportok önálló munkájával.

Drámai, színházi alkotások szerkezetének felismerésére, a szereplők szándékainak, tetteinek és kapcsolatainak elemzésére.

A drámai konvenciók gyakorlati alkalmazása.

Az újonnan megismert színházi műfajok és a színházi stílusok felismerése, megkülönböztetése.

A megismert fogalmi készlet alkalmazása a látott előadás vagy improvizáció elemzésében.

A maszk hagyományának, jellegének megfelelő maszkos játékok létrehozása.

Mozgásmotívumok átvétele és továbbfejlesztése.

Mozgásmotívum-sorok kialakítása önállóan, egyéni tervezés alapján.

Témakörök	Tartalmak
Improvizáció	Improvizáció a tanár által megadott témára, a tanulók által közösen kidolgozott történetváz alapján, a megismert drámai konvenciók összefűzésével, a színházi stílusok elemeinek alkalmazásával.
Maszkos játék	Dramatikus alakoskodó játékokban, színházi munkában.
Színházi, dramaturgiai alapfogalmak	A fókusz, kontraszt, szimbólum, drámaszerkezet fogalmának ismerete.
Drámai konvenciók csoportosítása, egymásra építése	Történetszerkesztés és -megjelenítés a különböző színházi és drámai konvenciók alkalmazásával.
A színházi műfajok és stílusok tanulmányozása	A történeti műfajok és napjaink színházi műfajai. Az egyes színházi stílusok jellemző jegyeinek felismerése. Különböző színházi irányzatokhoz tartozó színházi előadások megtekintése, megvitatása.
Mozgásmotívumok kialakítása megadott szituáció, zene vagy téma alapján	Egy adott szituáció megfogalmazása tartásképpen, majd mozdulatsorral. Improvizáció adott zene vagy téma alapján.

A továbbhaladás feltételei

Az összetett drámai konvenciók alkalmazása a csoportos improvizációkban. A legfontosabb színházi műfajok és stílusok ismerete, felismerése. A legfontosabb színházi és drámai fogalmak ismerete. Részvétel maszkos improvizációban. Részvétel legalább egy, a tanult mozgáselemekre épülő mozgásetűd létrehozásában.

Részlet a NAT 2003 című vitaanyagból

A minisztérium július közepén megküldte, továbbá július elejétől már a szakhatóság honlapjáról is letölthető a NAT 2003 című vitaanyag. Persze a pedagógusok többsége ilyenkor nem „töltöget az Internetről”, hiszen kitört a nyár, pihenhet végre, vagy ekkor keres pénzt ahhoz, hogy tanév során is megélhessen valahogy. A vita ősszel várható.

A szerkesztő véleménye szerint megkerülhetetlen lesz a szakmai vita: a drámapedagógusok – lehet, van ebben némi elfogultság(?) – sokkal jobb tantervi anyagot érdemelnek, mint ami az alábbiakban olvasható. Helyhiány miatt nem tudjuk közölni a új NAT azon fejezeteit, amelyek mellett a tánc és dráma „mindenről ugyanaz jut eszembe” jegyében szerkesztett táblázatai még kiindulási pontnak sem fogadhatók el (tananyag vagy köve-

telmény helyett rendre ugyanazon mondat/mondatok szerepelnek). Érdemes lesz, már csak az összehasonlítás végett is, beleolvasni a vitairat többi fejezetébe. Ami a tánc és dráma vitaanyagát illeti: talán jobb lenne újat írni, mint ezt vitatni...

Megjegyzés: A minisztérium által postázott anyagban a tánc és dráma 1. pontja alatti táblázat kétszer is szerepel, a 4. pont után ismét bekerült – feleslegesen. (Az 1. pont egyébként a *Koncentráció, összpontosítás* címet viseli – mintha a „kétszer mondjuk ugyanazt” lenne az elv itt is. A 4. pontnak *Hagyományismeret* a neve – mivel a vitairat szerint a hon- és népismeret az egész NAT kiemelt fejlesztési feladata, ezért jogos kérdés, hogy miért kellene a tánc és drámának elvinnie azt olyan mértékben, mint az alábbiakban olvasható... Vagy talán nincs a tantárgyunknak saját anyaga?)

Részlet a Művészetek c. fejezet bevezetőjéből:

„A **Tánc és dráma** kreatív folyamata az együttes élmény révén segíti elő az ember aktivitásának serkentését; ön- és emberismeretének gazdagodását; alkotó- és kapcsolatteremtő képességének kibontakozását; összpontosított, megtervezett munkára szoktatását; testi, térbeli biztonságának javulását, idő- és ritmusérzékének fejlődését, mozgásának harmóniáját és beszédének tisztaságát. A dráma és tánc területének kiemelt szerepe van a nemzeti és az európai azonosságtudat kialakításában, a nemzeti kultúra és más kultúrák értékeinek megismertetésében és megszerettetésében, a kortárs művészeteknek és a távoli világok kultúrájának a megismerésében. A dráma módszerként és tantárgyként való alkalmazhatósága az érzékelés és a kommunikáció iskolája, mely a *találkozás*, a *rögzítés*, a *sűrités* és a *struktúrateremtő közvetítés* munkaszakaszait jelenti. Így létrejöhet az élmény megosztása, a megszerzett személyes tapasztalat megérkezik a *másik emberhez*. Kialakítandó a *belső képekkel* való élni tudás, mely alapvető jelentőségű mind a tudományos, mind a művészeti alkotómunkában. A *kifejező közlés* gyakorlatai és játéka a családi életre nevelést s a nyilvánosság előtti megjelenés biztonságát egyaránt szolgálják. Cél a képességek fejlesztése: a fogékonyság, a fantázia, a koncentráció és a jó értelemben vett érzékenység fokozása, az észlelés finomságának, a kifejezés árnyaltságának fejlesztése, valamint az értékek iránti fogékonyság, a tolerancia és az együttműködés magas szintjének kialakítása.”

Tánc és dráma

1. Koncentráció, összpontosítás

Az élménnyel való találkozás elmélyítése, formák és tartalmak megtapasztalása.

	1–4. évfolyam	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	9–12. évfolyam
Érzékelés: látás, hallás, szaglás, tapintás, ízlelés. Ritmusérzék Megfigyelés	Gyakorlatok, játékok a korosztálynak és a csoport adottságainak megfelelően meghatározott folyamatos, állandó, időnként ismétlődő alapozó és feltáró tevékenység , szükség szerint eltérő metodikával.			
Tájékozódás: térbeli tájékozódás, időbeli tájékozódás, társas helyzetek felismerése. Felismerés és döntés	Gyakorlatok, játékok, drámajátékok a korosztálynak és a csoport adottságainak megfelelően meghatározott folyamatos, állandó, időnként ismétlődő tevékenység, szükség szerint eltérő metodikával, időnként szerepbéléssel.			
Emlékezet: vizuális memória, térbeli emlékezet, motorikus memória, akusztikus memória, verbális emlékezet érzelmi emlékezet.	Gyakorlatok, játékok, drámajátékok a korosztálynak és a csoport adottságainak megfelelően meghatározott folyamatos, állandó, időnként ismétlődő tevékenység, szükség szerint eltérő metodikával.			
Kreatív befogadás	Jelenségek, események, személyek, művek érzékelése, az élmény elemzésével a korosztálynak megfelelő szinten.			
Kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás	Játékok, népi játékok, táncok, gyakorlatok.	Játékok, népi játékok, táncok, gyakorlatok.	Játékok, gyakorlatok.	Játékok, táncok, gyakorlatok.
Nyilvánosság előtti megnyilvánulás	Nyilvános órák, éneklés, vers- és mesemondás, tánc.	Vers- és mese, jelenetek; mozgásos bemutatók.	Vers- és mese, jelenetek; mozgásos bemutatók.	Vers- és mese, jelenetek; mozgásos bemutatók.

2. Konstruktív, alkotótevékenység, kreativitás

Formák és tartalmak, szerkezetek, kifejezési módok megtapasztalása, kipróbálása, létrehozása.

	1–4. évfolyam	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	9–12. évfolyam
Fantáziafejlesztés Vizuális, térbeli, akusztikus, időbeli, mozgásos, dramatikus események szerkezete.	Gyakorlatok, játékok, drámajátékok a korosztálynak és a csoport adottságainak megfelelően, szükség szerint eltérő metodikával, kísérő beszélgetésekkel.			
Kifejezési formák megtapasztalása Zenei, táncos, mozgásos, verbális, dramatikus, bábozó és színházi műfajokra jellemző kifejezési módok. Improvizáció	Alapvető mozgás- és zenei elemek, bábozó és dramatikus kifejezési formák megismerése, gyakorlása improvizáció tárgyakkal, bábozókkal, népművekben, zenével, szövegesen – tanári megítélés szerint – <i>attól függően, hogy az osztály az előző időkben mit tudott elsajátítani.</i> A hiányosságok pótlása, a hibák folyamatos korrigálása. Színházlátogatás.			
A megismert kifejezési formák alkalmazása A sűrítés	Tanári megítélés szerint, <i>attól függően, hogy az osztály az előző időkben mit tudott elsajátítani.</i> A lényeg kiemelésének gyakorlása történetmesélésnél, dramatikus eseményeknél, térbeli és síkbeli kompozíciók esetében, a rendelkezésre álló időhöz alkalmazkodva.			
Problémamegoldás	Kreatív gyakorlatok.	Kreatív gyakorlatok, döntési helyzetek.	Erkölcsei problémák. Szervezési gyakorlatok.	Döntési helyzetek. Szervezési gyakorlatok.

Elemzés és értékelés Fogalmak ismerete Színházi előadások elemzése	A korosztálynak és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelő szinten.
--	---

3. Kooperáció, együttműködés

Az együttlét minőségének érzékelése, a közösségi tevékenységi formák megtapasztalása.

	1–4. évfolyam	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	9–12. évfolyam
Önismeret, önkép gazdagítása	A korosztálynak és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelő szintű játékok, gyakorlatok, esetleg produkciós események során megélhető helyzetek kialakítása, tudatosítása, elemzése, értékelése időnként műelemzés (irodalmi és képzőművészeti alkotások) segítségével. A tanulókra vonatkozó követelmény: alkotó részvétel az eseményekben.			
Partnerészlelés				
Rugalmasság				
Minőségérzék				
Erkölcsei érzék				
Szolidaritás, felelősség				
Munkamegosztás				
Tervezés				
Szervezés				
Ellenőrzés				
Szabálytartás				
Külkapcsolatok				

4. Hagyományismeret

Az esztendő jeles napjainak szertartásai: karácsony-betlehemezés, regölés, vízkereszt, farsang, húsvét-pünkösd. Táncos, zenés rítusok.

A történelmi tanulmányokhoz kapcsolódó ősi, improvizatív jellegű táncok és szertartások.

	1–4. évfolyam	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	9–12. évfolyam
Népi játékok Történelmi táncok Mozgásművészeti ismeretek	Népi gyermekjátékok. Kiolvasó mondókák. Szerepjátzó gyermekjátékok. A téli és tavaszi ünnepkör játékaival, lakodalmas játékok.	Énekes-táncos játékok (<i>kiolvasók, párválasztók, párcserélők, fogyógyarapodó, vonulós-kapuzós játékok</i>). Ugrósok, karikázó, eszközös táncok, szatmári csárdás. Népek, nemzetiségek, etnikumok táncai.	Történelmi táncok ismerete és gyakorlata. Reformkori magyar főúri táncok. XX. századi társastáncok. A XX. század tánc- és mozgásművészete.	